

МЕЃУНАРОДЕН УНИВЕРЗИТЕТ ВИЗИОН
ИНСТИТУТ ЗА БАЛКАНСКИ СТУДИИ
Публикации

ULUSLARARASI VİZYON ÜNİVERSİTESİ
BALKAN ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜTÜSÜ
Yayınları

Hukuki, Siyasi, İdari Yönleriyle

ARNAVUTLUK

Bir Dönemin Genel Özeti
(1912-2012)

PROF. DR. ABDÜLMECİT NUREDİN

**Kuzey Makedonya,
Gostivar, 2022**

Prof. Dr. Abdülmecit NUREDİN

Yazar

Prof. Dr. Abdülmecit NUREDİN

Yayıncı

Uluslararası Vizyon Üniversitesi,
Balkan Araştırmaları Enstitüsü Yayınları
Kuzey Makedonya, Gostivar

Editör

Prof. Dr. Fadıl HOCA

Akademik Tashih

Prof. Dr. Hüseyin SADOĐLU -Karadeniz Teknik
niversitesi,
İİBF Fakültesi

Prof. Dr. Hayati AKTAŐ - Akdeniz Üniversitesi,
İİBF Fakültesi

Tasarım

Yekin ABAZ

Lektr

İbrahim YUSUF

Basımevi

EM Design

Yayın yeri ve yılı: Gostivar, 2022

Tiraj: 500

*Bu eseri, akademik çalışmalarım boyunca,
beni destekleyen saygıdeğer eşim
Merita'ya ve oğlum Mert'e
ithaf ediyorum.*

ÖNSÖZ

Bağımsızlığından itibaren farklı idari birimlerine tabi kalan Arnavutluk, demokratik ülke hvviyetine kavuşması için uzun bir mücadele verilmiştir. Özellikle, diktatörlük rejimi esnasındaki güvenlik endişelerinden ötürü parti-devleti öncelikli yaklaşımların sosyalizmle birlikte oluşturduğu toplumsal dönüşüm evreleri ve oluşturdukları, hukuki, siyasi idare farklılıkları dikkat çekmektedir. Sosyalizm sonrası güvenlik konseptinin oluşmasıyla birlikte, özellikle, uluslararası topluluğun yaklaşımının, istikrarı ve demokrasiyi desteklediğidir.

Bu çalışmada aynı zamanda, Otoriter rejimden demokrasiye geçişe dair Arnavutluk'ta süren demokratikleşme sürecinin temel esaslarını ortaya koymaya çalışmaktadır. Çalışmada Arnavutluğun, bağımsızlığından itibaren geçirmiş olduğu siyasal değişimler ve eksen denemeleri analiz edilerek, Soğuk Savaş döneminin Arnavutlukta yansımaları ve toplumsal yönetime etkisi incelenmiştir.

Soğuk Savaş döneminin sona ermesiyle birlikte, Orta ve Doėu Avrupa'daki toplumsal dinamiklerin harekete geçmesi neticesinde, bağımsızlık sürecine giden sürecin bölge ülkelerini olduğu kadar Arnavutluğu da etkilemişti.

Bu çerçevede özellikle ülkenin demokratikleşme ve liberal ekonomiye geçişteki süreci, ülke dışında yaşayan Arnavutların statüsü, komşu ülkeler ile mevcut güvenlik ve sınır sorunları gibi sorunlar yığını ile mücadele süreci incelmeye tabi tutulmuştur. Bu çalışmanın temel çıktısı Arnavutluk'un tecrübe ettiği geçiş sürecinin ve aynı zamanda ilgili teorik görüşlerin test edilmesine olanak sağlayacak, temel teorik görüşler doğrultusunda hazırlanmış bir yol bağımlı model ortaya koymasıdır.

Ayrıca, bu çalışma söz konusu modelin Arnavutluk'taki demokrasinin konsolidasyonu sürecine uygulanmasıyla saptanacak sapmaların yine bu ülkenin kendine özgü siyasal ve sosyal karakteristikleri vasıtasıyla açıklanabileceği öngörmektedir.

Balkanların en küçük ülkelerinden biri olan Arnavutluk, kendine has yapısı, Soğuk Savaş döneminin soyutlanmış ülke statüsünde olması, Arnavut nüfusun yaklaşık % 46'nın Arnavutluk dışında yaşıyor olması, ülke sınırları içerisinde ise iki farklı grubun bir arada bulunması, vb. sebepler ile dikkat çekmektedir. Özellikle, ABD'nin Kosova müdahalesi sonrası oluşan konjoktürde, bölgenin istikrara kavuşmasında Arnavutluğun önemi ve izlediği aktif ve barışçıl siyasi gelişmeler çalışmanın esasını oluşturmaktadır.

Prof. Dr. Abdülmecit Nuredin
Gostivar, 21 Aralık 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	4
GİRİŞ	8
I. BÖLÜM: ARNAVUTLUĞUN BAĞIMSIZLIK SÜRECİ	17
A. XIX. Yüzyılın Sonunda Osmanlı ve Arnavutlar	17
B. Bağımsız Arnavutluk Hareketi.....	22
1. Arnavut Milli Birlik Hareketinin Doğuşu	22
2. II. Abdülhamit Döneminde Arnavut Politikası	37
3. II. Meşrutiyet'in İlanından Sonra Çıkan Arnavut Ayaklanmaları	47
i. 1909 Arnavut İsyanı.....	52
ii. 1910 Arnavut İsyanı	54
iii. 1911 Malisör İsyanı.....	55
II. BÖLÜM: BAĞIMSIZLIK SONRASI ARNAVUTLUK	61
A. I.cı Dünya Savaşından II.cı Dünya Savaşına Kadar Olan Gelişmeler (1914-1939).....	61
B. İkinci Dünya Savaşı ve Arnavutluk (1939-1944)	66
C. Enver Hoca Döneminde Arnavutluk (1944-1985).....	69
1. Yugoslavya Arnavutluk Yakınlaşması (1944-1948)	69
1. Sovyetler Birliği'nin Etkisi (1948-1961)	72
2. Yeni Yaklaşımlar: Çin (1961-1978)	75
3. Yalnız Arnavutluk (1978-1985).....	77
2.2. Kurumsal Yapıdaki Etkileri.....	141
III. 1992 SONRASI ARNAVUTLUĞUN YENİ DIŞ POLİTİKASI	153

A.	Arnavut Devletinin Azınlık Arnavut Milli Politikası..	159
1.	Kosova	159
1.1.	Arnavutluk Devleti'nin Dış Politikasında Kosova.....	174
2.	Makedonya	182
2.1.	Makedonya'da Yaşayan Arnavutlar	182
2.2.	Ohri Anlaşması.....	191
2.3.	Arnavutluk-Makedonya İlişkileri.....	195
3.	Yunanistan	200
3.1.	Yunanistan'da Yaşayan Arnavutlar.....	200
3.2.	Çamerya Arnavutları	206
3.3.	Yunanistan'ın Asimilasyon Politikası.....	212
3.4.	Omonia Krizi	226
3.5.	Arnavut Azınlıkların Arnavutluk-Yunanistan İlişkilerindeki Yeri	229
3.6.	Arnavutluk-Yunanistan Sınır Sorunu.....	235
3.7.	Karadağ'da Yaşayan Arnavutlar ve İkili İlişkiler.....	237
B.	Arnavutluğun Dış Politikası.....	240
1.	Arnavutluk AB İlişkileri	240
2.	Arnavutluk NATO İlişkileri	245
3.	Arnavutluk – ABD İlişkileri.....	251
3.1.	ABD'nin Balkan Politikası Ekseninde Arnavutluk	257
4.	Arnavutluk Devletinin Bölgesel Politikası.....	266
SONUÇ		274
KAYNAKÇA		281